

Dr. sc. Dragan Bolanča, redoviti profesor
Pravnog fakulteta Sveučilišta u Splitu
Mr. sc. Mara Barun, predavač
Veleučilišta u Šibeniku

NEKE NOVOSTI NA PODRUČJU USKLAĐIVANJA HRVATSKOG POMORSKOG UPRAVNOG PRAVA SA PRAVNOM STEČEVINOM EUROPSKE UNIJE¹

UDK: 347. 79 (497. 5 : - 67EU)

Primljeno: 1. X. 2008..

Izvorni znanstveni rad

Na početku 2008. god. hrvatski pomorski zakonodavac donio je dva bitna pravilnika: *Pravilnik o priznatim organizacijama za nadzor, pregled i certifikaciju brodova* i *Pravilnik o pomorskoj opremi*. Navedeni akti slijede rješenja europske pravne stečevine i to Direktive Vijeća 94/57/EZ od 22. studenog 1994. kako je izmjenjena i dopunjena Direktivama 97/58 EZ, 2001/105 EZ i 2002/84/EZ o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju nadzor i pregled brodova i za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava (prvi pravilnik), odnosno Direktive Vijeća 96/98/EZ od 20. prosinca 1996. god. o pomorskoj opremi (drugi pravilnik).

Ključne riječi: *Pravni akti Republike Hrvatske, EU direktive, pravne stečevine EU*

UVOD

Dio treći (Sigurnost plovidbe) hrvatskog *Pomorskog zakonika* iz 2004. god. (dalje – PZ ‘04.)² doživio je najznačajnije promjene u odnosu na ranija rješenja Pomorskog zakonika iz 1994. god.³ Razlozi tome su dinamična aktivnost Međunarodne pomorske organizacije (engl. *International Maritime Organization*) na razvoju novih standarda u području sigurnosti plovidbe i zaštiti mora od onečišćenja, usklađivanju odredaba o inspeksijskom nadzoru s odredbama *Pariškog memoranduma o suglasnosti o nadzoru države luke* (engl. *Paris*

¹ Ovaj rad predstavlja referat na Međunarodnom pomorskom simpoziju «*Zaštita okoliša i mora u europskom i nacionalnom pravu – s osvrtom na njemačko, hrvatsko i slovensko pravo*» održanom u Splitu dana 30. svibnja 2008. god.

² Vidi «Narodne novine», br. 181/05. Stupio je na snagu dana 29. prosinca 2004. god. (čl. 1032.).

³ Vidi «Narodne novine», br. 17/94., 74/94. i 43/96. Inače, to je bio «*prvi cjeloviti i sustavni pomorski zakonodavni zbornik, pravi hrvatski corpus iuris maritimi*» – tako **Ivo Grabovac**: *Pomorski zakonik s pojmovnim kazalom*, Zagreb, 1994., str. V. U čemu je bila važnost zakonodavnog akta iz 1994. god. vidi **Dragan Bolanča – Axel Luttenberger**: *Some Views on the New Croatian Maritime Code*, «Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu», br. 1 – 2, 1995., str. 113. – 117.

Memorandum of Understanding on Port State Control) iz 1982.⁴ te usaglašavanje hrvatskog pomorskog zakonodavstva s pravnom stečevinom Europske unije.⁵

Zakon o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika iz 2007. god. (dalje – PZ ‘07.)⁶ donosi nove neophodne izmjene tehničkih, organizacijskih i postupovnih standarda kojima se podiže razina sigurnosti na moru, a sve u cilju daljnjeg usaglašavanja našeg prava s europskim pravom. Promjenjene su zakonske odredbe koje se odnose na postupak i uvjete za utvrđivanje sposobnosti broda za plovidbu, donošenje tehničkih pravila, utvrđivanje zahtjeva za pomorsku opremu kojom se opremaju brodovi, te uvjete koje moraju ispunjavati priznate organizacije i postupak njihova ovlaštivanja. Bitne promjene su unesene i u zakonske odredbe koje se odnose na postupak i uvjete za utvrđivanje sposobnosti za plovidbu brodica

⁴ Prema PZ-u ‘04. inspeksijski nadzor nad provođenjem odredaba tog zakonika i propisa u području sigurnosti plovidbe i zaštite pomorskog okoliša donesenih na temelju tog zakonika, obavljaju inspektori sigurnosti plovidbe Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka, te lučkih kapetanija (čl. 165., st. 1.). Ministar propisuje stručnu spremu, ispite i ostale posebne uvjete koje mora ispunjavati inspektor sigurnosti plovidbe (čl. 165., st. 3.), te utvrđuje posebnim propisom način i postupke obavljanja inspeksijskog nadzora sigurnosti plovidbe (čl. 166., st. 3.). Sve je to dužan učiniti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu Pomorskog zakonika iz 2004. god. (čl. 1021., st. 3.). I *Zakon o sigurnosnoj zaštiti trgovačkih brodova i luka otvorenih za javni promet* iz 2004. god. (“Narodne novine” br. 48/04. i 51/04.) također ga obvezuje da donese propise o načinu i postupcima obavljanja inspeksijskog pregleda brodova i luka (čl. 51.). Ministar je postupio u skladu s navedenim zakonskim odredbama i donio je poseban pravilnik (*Pravilnik o obavljanju inspeksijskog nadzora sigurnosti plovidbe* – “Narodne novine” br. 127/05.) koji je stupio na snagu dana 03. studenog 2005. god. – vidi **Ivo Grabovac**: *Plovidbeno pravo Republike Hrvatske*, Split, 2003., str. 78. – 85., **Ivo Grabovac**: *Pomorsko pravo (knjiga prva)*, 2001., str. 80. – 86., **Axel Luttenberger**: *Pomorsko upravno pravo*, Rijeka, 2005., str. 34. – 41., **Ivo Grabovac** – **Ranka Petrinović**: *Pomorsko pravo (pomorsko javno, upravno i radno pravo)*, Split, 2006., str. 75. – 79., **Branka Milošević Pujo**: *Pomorsko pravo (odabrane teme po STCW konvenciji)*, 2006., str. 117. – 122. Napominjemo da pravilnik slijedi rješenja novog PZ-a ‘04. god. Naime (čl. 167., st. 1.), inspeksijski nadzor nad stranim brodovima u lukama Republike Hrvatske provodi se sukladno postupcima utvrđenim *Pariškim memorandumom o suglasnosti o nadzoru države luke* iz 1982. god. (tzv. PARIS MOU 82., u Republici Hrvatskoj stupio je na snagu dana 01. siječnja 1997. god.) – vidi **Vesna Polić** – **Čurčić**: *Pristupanje Hrvatske pariškom Memorandumu o kontroli brodova u lukama*, «Uporedno pomorsko pravo», Zagreb, br. 3-4, 1992., str. 321. – 327., **Dorothea Čorić**: *Nadzor države luke: zamjena ili dopuna nadzoru države zastave?*, «Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu», br. 1-2, 1996., str. 114. – 119., **Milan Staničić**: *Pariški memorandum o suglasnosti o nadzoru države luke*, «Kapetanov glasnik», Split, br. 9, 2004., str. 13. – 14., **Marula Vujasinović**: *Dokumentacija (Pregled međunarodnih instrumenata uz hrvatski prijevod, datume potpisivanja i stupanja na snagu za Republiku Hrvatsku)*, «Poredbeno pomorsko pravo», Zagreb, br. 160, 2006., str. 112.

⁵ Detaljnije o novostima na području pomorskog upravnog prava u PZ-u ‘04. vidi **Dragan Bolanča** – **Petra Amžić**: *Novi Pomorski zakonik Republike Hrvatske i pitanje unifikacije pomorskog prava*, «Zbornik radova Pravnog fakulteta u Splitu», br. 1, 2007., str. 43. – 49., **Maja Markovčić Kostelac**: *Sigurnost plovidbe u novom Pomorskom zakoniku*, Zbornik radova sa savjetovanja “Pomorski zakonik Republike Hrvatske i druge novine iz područja pomorskog i prometnog prava”, Rijeka, 2005., str. 29. – 36. O značaju pomorskog prava Europske unije vidi **Patrick Vlačić** – **Andrej Pirš** – **Marko Pavliha** – **Gregor Velkaverh** – **Janez Brank** – **Josip Rugelj** – **Anton Kariž** – **Boris Jerman** – **Mitja Grbec**: *Pomorsko pravo* (2. knjiga), Ljubljana, 2008., str. 399. – 438., **Jan Lopuski**: *Maritime Law in the XXI Century: Tradition, Modernity, Rationality*, «Revista Europea de Derecho de la Navegacion Maritima y Aeronautica», Barcelona, br. 20, 2004., str. 2970.

⁶ Vidi «Narodne novine» br. 76/07. «Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u «Narodnim novinama», osim članka 128. iz članka 13. i članka 129. stavka 3, iz članka 14. ovoga Zakona koji stupaju na snagu 1. siječnja 2008.» (čl. 41.).

i jahti, donošenje tehničkih pravila za statutarnu certifikaciju brodica i jahti, te druge uvjete koje moraju ispunjavati brodice i jahte za sigurnu plovidbu.⁷ U ovom radu ćemo se fokusirati samo na neke (bitne) izmjene zakonskog teksta.

Kod utvrđivanja sposobnosti broda za plovidbu, PZ '07. mijenja odredbu čl. 77. PZ-a '04. (čl. 3.).⁸ U odredbi čl. 77., st. 1. PZ '04. dodaje se «i drugih propisa donesenih na temelju ovoga Zakonika». Ubacuje se novi st. 3. («zahtjeve za pomorsku opremu kojom se opremaju brodovi hrvatske državne pripadnosti, uvjete za stavljanje takve opreme na tržište u Republici Hrvatskoj, kao i uvjete koje moraju ispunjavati imenovana tijela za statutarnu certifikaciju pomorske opreme, te način i postupak imenovanja propisuje ministar») i novi st. 4. («uvjete koje moraju ispuniti priznate organizacije, te način i postupak ovlašćivanja propisat će ministar»). Te propise ministar mora donijeti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu PZ '07. tj. do 31. srpnja 2008. god. (čl. 34., st. 1.), a do tada će poslove priznate organizacije i imenovanog tijela obavljati Hrvatski registar brodova (čl. 40.). Nadalje, odredbom čl. 4. PZ-a '07. u odredbi čl. 78., st. 2. PZ-a '04.⁹ dodaje se «a tehnički nadzor pomorske opreme sukladno st. 1. točkama 2., 3. i 4. ovoga članka obavlja imenovano tijelo za certifikaciju pomorske opreme» i ubacuje se novi st. 3. («ugovorom o prijenosu ovlaštenja između Ministarstva i priznate organizacije odnosno imenovanog tijela za certifikaciju pomorske opreme utvrđuje se opseg, uvjeti, prava i obveze iz ovlaštenja odnosno imenovanja za obavljanje tehničkog nadzora i izdavanje brodskih isprava, zapisa i knjiga»). Također se u čl. 78., st. 1. toč. 6. riječ «brodara»¹⁰ zamjenjuje riječju «kompanije».¹¹

⁷ Poblže o tome vidi **Dragan Bolanča – Željka Primorac: Sigurnost plovidbe u Zakonu o izmjenama i dopunama Pomorskog zakonika iz 2007. godine**, «Pravo u gospodarstvu», Zagreb, br. 5, 2008., str. 1007. - 1017.

⁸ Čl. 77. glasi: *Sposobnost za plovidbu prema odredbama članka 76. stavak 1. ovoga Zakonika, utvrđuje priznata organizacija obavljanjem tehničkog nadzora i posvjedočuje izdavanjem odgovarajućih brodskih isprava, zapisa i knjiga u skladu s odredbama Tehničkih pravila (st. 1.). Tehnička pravila donosi ministar (st. 2.). Sposobnost broda za plovidbu prema odredbama članka 76. ovoga Zakonika provjerava se inspeksijskim nadzorom (st. 3.).*

⁹ Čl. 78. glasi: *Tehnički nadzor obuhvaća: 1) odobrenje tehničke dokumentacije na temelju koje se brod gradi ili preinačuje, 2) tipno ili pojedinačno odobrenje strojeva, uređaja i opreme namijenjene za ugradnju u brod, 3) nadzor nad izradbom materijala, strojeva, uređaja i opreme namijenjene za ugradnju u brod u radionicama proizvođača, 4) odobrenje proizvođača i uslužnih tvrtki, 5) nadzor nad gradnjom trupa i ugradnjom strojeva, uređaja i opreme u brodogradilištu, 6) ocjenjivanje sustava upravljanja sigurnošću brodarka i broda, 7) verifikaciju sigurnosne zaštite broda, 8) preglede, ocjene i verifikacije postojećih brodova (st. 1.). Tehnički nadzor, na temelju zahtjeva kompanije ili graditelja za brod u gradnji obavlja priznata organizacija, odnosno ovlaštena organizacija za sigurnosnu zaštitu brodova (st. 2.). Ugovorom o prijenosu ovlaštenja između Ministarstva i priznate organizacije, sukladno posebnom zakonu i međunarodno usvojenim normama utvrđuje se opseg, uvjeti, prava i obveze iz ovlaštenja za obavljanje tehničkog nadzora i izdavanje brodskih isprava, zapisa i knjiga (st. 3.).*

¹⁰ *Brodar* jest fizička ili pravna osoba koja je kao posjednik broda nositelj plovidbenog pothvata, s tim što se pretpostavlja, dok se ne dokaže protivno, da je brodar osoba koja je u upisnik brodova upisana kao vlasnik broda (čl. 5., toč. 32. PZ-a '04.).

¹¹ *Kompanija* jest fizička ili pravna osoba koja je preuzela odgovornost za upravljanje brodom od vlasnika broda i koja je preuzimanjem takve odgovornosti preuzela ovlasti i odgovornosti sukladno Međunarodnom pravilniku o upravljanju sigurnošću (ISM Pravilnik) – čl. 5., toč. 34. PZ-a '04.

Ministar je postupio u skladu s naprijed navedenim odredbama, te je donio **Pravilnik o priznatim organizacijama za nadzor, pregled i certifikaciju brodova**¹² i **Pravilnik o pomorskoj opremi**.¹³ Promjene odredaba čl. 77. i čl. 78. PZ-a '04. rezultat su usklađivanja s odredbama Direktive Vijeća 94/57/EZ od 22. studenog 1994. kako je izmjenjena i dopunjena Direktivama 97/58 EZ, 2001/105 EZ i 2002/84/EZ o zajedničkim pravilima i normama za organizacije koje obavljaju nadzor i pregled brodova i za odgovarajuće aktivnosti pomorskih uprava (prvi pravilnik)¹⁴, odnosno Direktive Vijeća 96/98/EZ od 20. prosinca 1996. god. o pomorskoj opremi (drugi pravilnik).¹⁵

2. PRAVILNIK O PRIZNATIM ORGANIZACIJAMA ZA NADZOR, PREGLED I CERTIFIKACIJU BRODOVA

Odredbe ovog Pravilnika će stupiti na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji (čl. 13., st. 1.), osim odredaba čl. 1., st. 1. i 2., čl. 2., čl. 3. čl. 6., st. 1., 2., 3., i 5., čl. 9., st. 1., čl. 11., st. 1., čl. 12., st. 2. i 3. (samo u odnosu na Ministarstvo), 4. i 5., te Priloga (Minimalni kriteriji za organizacije navedene u čl. 3.) ovog Pravilnika koji su stupili na snagu dana 15. siječnja 2008. god. tj. osmog dana od dana objave u «Narodnim novinama» (čl. 13., st. 2.).

a) Odredbe koje su stupile na snagu

Ovim Pravilnikom propisuje se način i postupak ovlašćivanja, uvjeti kojima moraju udovoljavati organizacije koje obavljaju nadzor, pregled i certifikaciju brodova sukladno međunarodnim konvencijama za sigurnost na moru i sprječavanje onečišćenja mora, a na načelima slobode pružanja usluga, te postupak i način suspenzije i povlačenja ovlaštenja, kao i nadzor nad radom priznatih organizacija (čl. 1., st. 1.) Nadzor, pregled i certifikacija brodova uključuje razvoj i primjenu

¹² Vidi «Narodne novine», br. 2/08.

¹³ Vidi «Narodne novine», br. 2/08.

¹⁴ Council Directive 94/57/EC of 22 November 1994 on common rules and standards for ship inspection and survey organization and for the relevant activities of maritime administrations (*Official Journal L 164, 30. 06. 1994, p. 15 – 38*), Commission Directive 97/58/EC of 26 September 1997 amending Council Directive on common rules and standards for ship inspection and survey organization and for the relevant activities of maritime administrations (*Official Journal L 274, 07. 10. 1997, p. 8*), Directive 2001/105/EC of the European Parliament and of the Council of 19 December 2001 amending Council Directive 94/57/EC on common rules and standards for ship inspection and survey organization and for the relevant activities of maritime administrations (*Official Journal L 19, 22. 01. 2002, p. 09 – 16*), Directive 2002/84/EC of the European Parliament and of the Council of 5 November 2002 amending the Directives on maritime safety and the prevention of pollution from ships (*Official Journal L 324, 29.11.2002, p. 53 – 58*)

¹⁵ Council Directive 96/98/EC of 20 December 1996 on marine equipment (*Official Journal L 046, 17. 02. 1997, p. 25 – 56*),

zahtjeva sigurnosti za trup, strojni i električni uređaj i uređaj za upravljanje brodovima, na brodovima na koje se odnose međunarodni ugovori (čl. 1., st. 2.).

U odredbi čl. 2. navedena su značenja pojedinih izraza,¹⁶ dok se u odredbama čl. 3.¹⁷ i čl. 6.¹⁸ govori o načinu primjene nadzora i pregleda brodova i izdavanja

¹⁶ U svrhu ovog Pravilnika pojedini izrazi imaju sljedeće značenje:

- (a) »brod« je brod na koji se odnose međunarodne konvencije;
- (b) »brod koji vije zastavu Republike Hrvatske« je brod koji je upisan u upisnik brodova i koji vije zastavu Republike Hrvatske u skladu s njenim zakonodavstvom.
- (c) »brod koji vije zastavu države članice« je brod koji je upisan u upisnik i vije zastavu države članice sukladno zakonodavstvu te države. Brodovi koji ne udovoljavaju ovoj definiciji smatraju se brodovima koji viju zastavu treće države;
- (d) »država članica« je država članica Europske zajednice
- (e) »nadzori i pregledi« su obvezni nadzori i pregledi koji se moraju obaviti sukladno međunarodnim konvencijama;
- (f) »međunarodne konvencije« su: Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskog života na moru, 1974. (SOLAS 74), Međunarodna konvencija o teretnim linijama, 1966. i Međunarodna konvencija o sprečavanju onečišćenja s brodova, 1973/1978, (MARPOL 73/78) zajedno sa svim Protokolima, izmjenama i dopunama, te kodeksima obveznog statusa u Republici Hrvatskoj i svim državama članicama;
- (g) »organizacija« je klasifikacijsko društvo ili drugo privatno tijelo koje obavlja poslove ocjene sigurnosti za upravu;
- (h) »priznata organizacija« je organizacija koja je priznata u skladu sa člankom 4. ovog Pravilnika;
- (i) »ovlaštenje« je akt kojim Ministarstvo dodjeljuje ili prenosi ovlaštenje na priznatu organizaciju;
- (j) »svjedodžba« je svjedodžba izdana od strane ili u ime Republike Hrvatske u skladu s međunarodnim konvencijama;
- (k) »svjedodžba klase« je dokument kojeg je izdalo klasifikacijsko društvo, koje potvrđuje konstrukcijsku i mehaničku podobnost broda za pojedinu namjenu ili plovidbu, u skladu sa pravilima i propisima koje je donijelo i objavilo to društvo;
- (l) »sjedište« je mjesto registriranog ureda, središnja uprava ili glavni ured organizacije;
- (m) »Ministarstvo« je ministarstvo nadležno za pomorstvo;
- (n) »Ministar« je ministar u ministarstvu nadležnom za pomorstvo
- (o) »Komisija« je Europska komisija
- (p) »Zajednica« je Europska zajednica (EZ)
- (r) »Odbor« je Odbor za sigurna mora i za sprječavanje onečišćenja s brodova (COSS);
- (s) »IMO« je Međunarodna pomorska organizacija.

¹⁷ (1.) Ministarstvo je dužno osigurati primjenu i provedbu odredbi međunarodnih konvencija, osobito u pogledu nadzora i pregleda brodova i izdavanja svjedodžbi i svjedodžbi o oslobađanju, postupajući sukladno odgovarajućim odredbama Priloga i Dodatka IMO rezolucije A.847(20) o smjernicama za pomoć državama zastave pri primjeni instrumenata IMO-a.

(2.) Ako u svrhu provedbe stavka 1. ovog članka u odnosu na brodove koji viju zastavu Republike Hrvatske Ministarstvo odluči:

- a) ovlastiti organizacije za obavljanje u potpunosti ili djelomično, nadzora i pregleda koji se odnose na svjedodžbe, uključujući i one za ocjenu sukladnosti prema članku 11. ovog Pravilnika i gdje je primjereno izdati ili obnoviti odnosne svjedodžbe; ili
- b) prihvatiti u potpunosti ili djelomično, nadzor i pregleda navedenih pod točkom a); povjeriti će ove zadatke samo priznatim organizacijama. (3.) Neovisno od odredbe stavka 2. ovog članka, prvom izdavanju svjedodžbi o oslobađanju mora prethoditi odobrenje Ministarstva. (4.) Ovaj članak se ne odnosi na certifikaciju pojedinih dijelova pomorske opreme.

¹⁸ 1.) Kada Ministarstvo postupi sukladno članku 3. stavak 2. ovog Pravilnika uspostavit će poslovni odnos s organizacijama koje će djelovati u ime Republike Hrvatske. (2.) Poslovni odnos iz stavka 1. ovog članka će se urediti pisanim sporazumom ili drugim odgovarajućim pravnim aktom na nediskriminirajućim osnovama, koji propisuju određene zadatke i ovlasti koje preuzimaju organizacije, a koji uključuje najmanje: (a) odredbe navedene u Dodatku II IMO Rezolucije A.739(18) o smjernicama za ovlaštenje organizacija koje djeluju u ime uprave, pri tom vodeći računa o Prilogu, Dodatku i Dopuni IMO MSC/Okružnice 710 i

svjedodžbi i svjedodžbi o oslobađanju, posebno u odnosu na brodove koji viju zastavu Republike Hrvatske. Međutim, do pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji, pod uvjetima udovoljavanja najmanje uvjetima iz točaka 1., 4., 5., 6. iz Dijela A Priloga (općeniti minimalni kriteriji)¹⁹ i dijela B Priloga (posebni

MEPC/Okrružnice 307 o modelu ugovora za ovlašćivanje priznatih organizacija, koje djeluju u ime uprave; (b) sljedeće odredbe u vezi financijske odgovornosti: (i) ako je konačnom sudskom odlukom ili odlukom arbitražnog tijela utvrđena odgovornost uprave zbog nekog štetnog događaja zajedno sa zahtjevom za naknadu štete zbog gubitka ili oštećenja imovine, tjelesne ozljede ili smrti, a koja šteta je prouzročena namjernim djelom ili propustom, ili grubom nepažnjom priznate organizacije, njezinih tijela, zaposlenika, agenata ili drugih koji djeluju u ime priznate organizacije, Ministarstvo ima pravo na financijsko obeštećenje od priznate organizacije, u mjeri u kojoj su navedeni gubitak, oštećenje, tjelesna ozljeda ili smrt, prema odluci tog suda, uzrokovani od strane priznate organizacije; (ii) ako je konačnom sudskom odlukom ili odlukom arbitražnog tijela utvrđena odgovornost uprave zbog nekog štetnog događaja zajedno sa zahtjevom za naknadu štete za tjelesne ozljede ili smrt, a koja šteta je prouzročena nepažnjom, nemarnim djelom ili propustom priznate organizacije, njezinih tijela, zaposlenika, agenata ili drugih koji djeluju u ime priznate organizacije, Ministarstvo ima pravo na financijsko obeštećenje od priznate organizacije u mjeri u kojoj su navedena tjelesna ozljeda, ili smrt, prema odluci tog suda, uzrokovani od priznate organizacije. Najveći iznos koji treba platiti priznata organizacija, jednak je kunskoj protuvrijednosti od 4 milijuna EUR; (iii) ako je konačnom sudskom odlukom ili odlukom arbitražnog tijela utvrđena odgovornost uprave zbog nekog štetnog događaja zajedno sa zahtjevom za naknadu štete zbog gubitka ili oštećenja imovine, a koja šteta je prouzročena nepažnjom, nemarnim djelom ili propustom priznate organizacije, njezinih tijela, zaposlenika, agenata ili drugih koji djeluju u ime priznate organizacije, Ministarstvo ima pravo na financijsko obeštećenje od priznate organizacije, u mjeri u kojoj su navedeni gubitak ili šteta prema odluci tog suda, uzrokovani od strane priznate organizacije. Najveći iznos koji treba platiti priznata organizacija, jednak je kunskoj protuvrijednosti iznosu od 2 milijuna EUR; (c) odredbe za redovnu neovisnu ocjenu koju obavlja Ministarstvo ili nepristrano vanjsko tijelo, određeno od Ministarstva, u svezi zadataka koje organizacije obavljaju u ime Republike Hrvatske, kako je navedeno u članku 9. stavak 1. ovog Pravilnika; (d) mogućnost za nasumične i detaljne preglede brodova; (e) odredbe za izvješćivanje o bitnim podatcima o brodovlju u klasi, izmjenama, suspenzijama i povlačenjima klase, kako je navedeno u članku 12. stavak 3. ovog Pravilnika. (3.) Sporazum ili drugi odgovarajućim pravni akt iz stavka 2. ovog članka mora sadržavati i zahtjev da priznata organizacija ima lokalno predstavništvo na području Republike Hrvatske koje mora imati pravnu osobnost prema propisima Republike Hrvatske, te odredbe o nadležnosti hrvatskih sudova. Sporazum mora sadržavati i obvezu da lokalno predstavništvo mora upošljavati tehničko osoblje u Republici Hrvatskoj razmjerno poslovima koje obavlja. (5.) Ministarstvo će obavijest o dodjeli kao i povlačenju ovlaštenja, t.j. zaključenju sporazuma ili drugog akta sukladno odredbama ovog članka objaviti u službenom glasniku Republike Hrvatske.

¹⁹ 1. Priznate organizacije moraju biti u stanju dokazati znatno iskustvo u ocjenjivanju projekta i konstrukcije trgovačkih brodova. 2. Organizacija mora imati u svojoj klasi flotu od najmanje 1000 preookeanskih brodova (iznad 100 BT), s ukupno ne manje od 5 milijuna BT. 3. Organizacija mora zapošljavati tehničko osoblje razmjerno brojem brodova u klasi. Potrebno je najmanje 100 ekskluzivnih inspektora (isključivo zaposlenih kod organizacije), da se udovolji zahtjevima stavka 2. 4. Organizacija mora imati pravila i propise za projektiranje, gradnju i redovite preglede trgovačkih brodova, koja su objavljena i koja se stalno unapređuju i poboljšavaju kroz programe istraživanja i razvoja. 5. Organizacija mora imati svoj registar brodova koji se izdaje godišnje ili se održava putem elektroničke baze dostupne javnosti. 6. Organizacija ne smije biti upravljana od brodovlasnika ili brodograditelja, ili drugih koji su na komercijalnoj osnovi uključeni u proizvodnju, opremanje, popravak ili korištenje brodova. Organizacija ne smije biti bitno ovisna o pojedinom trgovačkom društvu glede svog prihoda. Priznata organizacija ne smije obavljati statutarnu aktivnost ako je istovjetna, ili ima poslovne, osobne ili obiteljske veze s brodovlasnikom ili kompanijom. Ovaj zahtjev će se također primijeniti na inspektore koji su zaposleni u priznatoj organizaciji. 7. Organizacija mora djelovati u skladu s odredbama propisanim u Prilogu IMO rezolucije A.789(19) o specifikacijama u svezi funkcija pregledavanja i certificiranja priznatih organizacija koje djeluju u ime uprave, u mjeri u kojoj obuhvaćeni poslovi potpadaju pod opseg ovog Pravilnika.

minimalni kriteriji)²⁰, te zaključivanja sporazuma sukladno čl. 6., poslove priznate organizacije²¹ iz čl. 3. st. 2. obavljat će Hrvatski registar brodova (čl. 13., st. 3.).

²⁰ Organizacija ispunjava sljedeće uvjete: (a) raspolaže značajnim tehničkim, poslovnim, pomoćnim i istraživačkim osobljem razmjernim poslovima i brodovima u klasi i koje je sposobno izraditi i održavati pravila i propise; (b) sposobna je obavljati poslove širom svijeta s vlastitim ekskluzivnim tehničkim osobljem ili ekskluzivnim tehničkim osobljem drugih priznatih organizacija. 2. Organizacija se pridržava Kodeksa ponašanja u poslovanju. 3. Način upravljanja i vođenja organizacije je takav da se osigura povjerljivost podataka, kako zahtijeva Ministarstvo.

4. Organizacija je spremna osiguravati odgovarajuće informacije Ministarstvu, Komisiji i zainteresiranim stranama. 5. Posloводство organizacije utvrđuje i dokumentira politiku, ciljeve i privrženost kvaliteti i osigurava da je politika razumljiva i da se primjenjuje i održava na svim razinama organizacije. Politika organizacije se mora pozivati na ciljeve i pokazatelje djelovanja u svezi sa sigurnošću i sprječavanjem onečišćenja. 6. Organizacija je razvila, primjenjuje i održava učinkoviti unutarnji sustav upravljanja kvalitetom, koji se temelji na odgovarajućim dijelovima međunarodno priznatih normi za kvalitetu, u skladu s EN 17020 (nadzorna tijela) i s EN 9001, kako je protumačeno u Zahtjevima sheme za certificiranje sustava kvalitete IACS-a, i koji između ostalog, osigurava da: (a) su pravila i propisi organizacije donijeti i da se održavaju na sustavan način; (b) se udovoljava pravilima i propisima organizacije i da je osiguran i unutarnji sustav za mjerenje kvalitete usluge u odnosu na ta pravila i propise; (c) su zahtjevi za obavljanje statutarne poslova, za koje je organizacija ovlaštena, zadovoljeni i da je osigurana primjena unutarnjeg sustava za mjerenje kvalitete usluge, u odnosu na međunarodne konvencije; (d) su odgovornosti, ovlaštenja i odnosi osoblja, čiji rad utječe na kvalitetu usluga organizacije, određeni i dokumentirani; (e) se cijeli posao obavlja u nadziranom uvjetima; (f) je osiguran sustav nadziranja kojim se nadgledaju radnje i rad koji obavljaju inspektori, tehničko i administrativno osoblje, zaposleni izravno u organizaciji; (g) zahtjeve za obavljanje statutarne poslova, za koje je organizacija ovlaštena, obavljaju samo ekskluzivni inspektori organizacije ili ekskluzivni inspektori drugih priznatih organizacija; u svim slučajevima, ekskluzivni inspektori moraju dobro poznavati pojedini tip broda, na kojem obavljaju statutarne poslova, koji se odnose na specifični pregled, koji se treba obaviti, kao i primjenjive zahtjeve; (h) se provodi sustav osposobljavanja inspektora i stalnog osuvremenjivanja njihovog znanja; (i) se održavaju zapisi, u kojima je prikazano postizanje potrebnih normi, u točkama koje se odnose na obavljanje usluga, kao i učinkoviti rad sustava upravljanja kvalitetom; (j) se opsežni sustav planiranih i dokumentiranih unutarnjih neovisnih ocjena djelatnosti koje se odnose na kvalitetu, održava na svim lokacijama; (k) se obvezni pregledi i nadzori, koji se zahtijevaju prema Harmoniziranom sustavu pregleda i certifikacije, za koje je ovlaštena organizacija, obavljaju u skladu s odredbama propisanim u Prilogu i Dodatku važećih relevantnih IMO rezolucija o smjernicama za pregled prema harmoniziranom sustavu pregleda i certifikacije; (l) su utvrđene jasne i izravne odrednice odgovornosti i nadzora između glavnog ureda i podružnica društva i između priznatih organizacija i njihovih inspektora. 7. Organizacija mora pružiti dokaze da je u stanju: (a) izraditi i ažurirati potpuni i odgovarajući skup vlastitih pravila i propisa za trup, strojni i električni uređaj i uređaje za upravljanje, u skladu s međunarodno priznatim tehničkim normama, na temelju kojih se mogu izdati Svjedodžbe o sigurnosti konstrukcije teretnog broda, Svjedodžbe o sigurnosti putničkog broda (u pogledu prikladnosti brodske strukture i bitnih strojeva broda) i Svjedodžbe o teretnim linijama (u pogledu primjerenosti čvrstoće broda); (b) obavljati sve nadzore i preglede, koje zahtijevaju međunarodne konvencije, radi izdavanja svjedodžbi, uključujući potrebne instrumente za ocjenjivanje – putem kvalificiranog i stručnog osoblja i u skladu s odredbama propisanim u Prilogu IMO-a Rezolucije o smjernicama za primjenu od strane uprava ISM Kodeksa za primjenu i održavanje sustava upravljanja sigurnošću, kako na kopnu tako i na brodovima, koji se namjeravaju obuhvatiti procesom certifikacije. 8. Organizacija podliježe certificiranju sustava upravljanja kvalitetom, od strane neovisnog certifikacijskog tijela, priznatog od uprave države u kojoj je smještena. 9. Organizacija mora omogućiti učestvovanje u izradi pravila i/ili propisa predstavnicima uprave i drugim zainteresiranim stranama.

²¹ *Priznata organizacija* jest organizacija koja ispunjava uvjete propisane posebnim propisom i koja je ovlaštena od Ministarstva (nadležnog za pomorstvo) za obavljanje statutarne certifikacije pomorskih objekata, a koja obuhvaća obavljanje pregleda i izdavanje propisanih isprava (čl. 5., toč. 36. PZ-a '04.).

Do zaključenja sporazuma iz st. 3., poslove priznate organizacije obavljat će Hrvatski registar brodova temeljem posebnih zakona i u skladu sa Sporazumom Ministarstva i Hrvatskog registra brodova od 1. rujna 2002. godine (čl. 13., st. 4.). Nadalje, čl. 9. odnosi se na učinkovitost obavljanja poslova priznate organizacije iz čl. 3., st. 2.²², a čl. 11., st. 1. na način građenja brodova koji viju zastavu Republike Hrvatske²³, dok čl. 12. opisuje način rada priznatih organizacija.²⁴

b) Odredbe koje će stupiti na snagu

Kao što je već navedeno, neke odredbe ovog Pravilnika stupit će na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. To su sljedeće odredbe: čl. 4., čl. 5., čl. 6., st. 4.,²⁵ čl. 7., čl. 8., čl. 10., čl. 11., st. 2.²⁶ i čl. 12., st. 1.²⁷

²² (1.) Ministarstvo se mora uvjeriti da priznata organizacija, koja djeluje u ime Republike Hrvatske sukladno članku 3. stavak 2. ovog Pravilnika, obavlja učinkovito povjerene poslove. (2.) Ministarstvo će najmanje jednom u svake dvije godine obaviti nadzor nad radom priznate organizacije i dostaviti Komisiji i drugim državama članicama izvještaj o rezultatima nadzora najkasnije do 31. ožujka godine koja slijedi razdoblje za koji je proveden nadzor. (3.) Svaka priznata organizacija će jednom godišnje dati na uvid Odboru rezultate o Upravnoj ocjeni svog sustava upravljanja kvalitetom.

²³ (1.) Brodovi koji viju zastavu Republike Hrvatske moraju biti građeni i održavani u skladu sa zahtjevima priznate organizacije za trup, strojni i električni uređaj i uređaj za upravljanje.

²⁴ (2.) Priznate organizacije moraju dokazati spremnost za suradnjom s upravama za nadzor države luke, ako se radi o brodu u njihovoj klasi, pogotovo u svrhu omogućivanja otklanjanja ukazanih nedostataka i drugih nesukladnosti. (3.) Priznate organizacije koje su stekle ovlaštenje sukladno odredbama ovog Pravilnika za obavljanje poslova iz članka 3. ovog Pravilnika, dostavit će Ministarstvu i Komisiji sve odgovarajuće podatke o njihovom brodovlju u klasi, prijenosima klase, promjenama, suspenziji i povlačenju klase, bez obzira na zastavu koju brod vije. Podatke o prijenosima, izmjenama, suspenziji i povlačenju klase, uključujući podatke o svim prekoračenim pregledima, prekoračenim preporukama, uvjetima klase, uvjetima rada ili ograničenjima rada, koji su izdana brodovima u klasi, bez obzira na zastavu koju brod vije, dostavit će se također SIRENAC informacijskom sustavu inspeksijskih službi države luke, te se moraju objaviti na web-stranicama priznatih organizacija, ako postoje. (4.) Kada je brodu povučena klasa ili mijenja klasu zbog sigurnosnih razloga, neovisno o zastavi koju brod vije, priznata organizacija neće izdati svjedodžbu brodu, prije nego zatraži mišljenje nadležne uprave države zastave broda o potrebni provođenja potpunog pregleda. (5.) U slučajevima prijenosa klase od jedne priznate organizacije na drugu, organizacija koja gubi klasu obavijestit će organizaciju koja dobiva klasu o svim prekoračenim pregledima, prekoračenim preporukama, uvjetima klase, uvjetima rada ili ograničenjima rada izdanim brodu. Kod prijenosa klase, organizacija koja gubi klasu dostavit će organizaciji koja dobiva klasu cjelovitu datoteku povijesti broda. Svjedodžbe može izdati organizacija koja dobiva klasu, tek nakon što se uspješno obave svi prekoračeni pregledi i nakon što se obave sve prekoračene preporuke ili uvjeti klase, koji su prethodno dodijeljeni brodu, kako je odredila organizacija koja gubi klasu. Prije izdavanja svjedodžbi, organizacija koja dobiva klasu obavijestit će organizaciju koja gubi klasu o datumu izdavanja svjedodžbi i potvrditi datum, mjesto i poduzete radnje u svrhu uspješnog obavljanja svakog prekoračenog pregleda, prekoračene preporuke i prekoračenih uvjeta klase. Priznate organizacije će surađivati jedna s drugom pogotovo u vezi primjene odredaba ovog stavka.

²⁵ (4.) Ministarstvo će dostaviti Komisiji točne podatke poslovnom odnosu, koji je zasnovan u skladu s ovim člankom.

²⁶ (2.) Ministarstvo može odlučiti koristiti pravila, koje smatra ekvivalentnima onima koje primjenjuje priznata organizacija, pod uvjetom da odmah o njima izvjesti Komisiju i druge države članice, te da druge države članice ili Komisija nemaju primjedbi na temelju kojih je propisanim postupkom ustanovljeno da pravila nisu ekvivalentna.

²⁷ (1.) Priznate organizacije će se redovito međusobno konzultirati u pogledu održavanja usklađenosti tehničkih normi i njihovoj primjeni, u skladu s odredbama IMO rezolucije A.847(20) o smjernicama

Odredba čl. 4. govori o načinu podnošenja zahtjeva Komisiji za dodjelu ovlaštenja organizaciji koja još nije priznata²⁸, a čl. 5. pojašnjava primjenu čl. 3., st. 2.²⁹ Postupak suspenzije ovlaštenja priznate organizacije od strane Ministarstva mora, turizma, prometa i razvitka propisan je u čl. 8.³⁰

3. PRAVILNIK O POMORSKOJ OPREMI

Ovaj je pravilnik stupio na snagu dana 15. siječnja 2008. god. (čl. 16., st. 1.), osim odredaba čl. 7., st. 4., čl. 9., st. 1. i 3., čl. 10., čl. 12., st. 2. i 4., čl. 13., st. 4. i čl. 15. koje stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji (čl. 16., st. 2.).³¹

a) Odredbe koje su stupile na snagu

Ovim Pravilnikom propisuju se zahtjevi za pomorsku opremu kojom se sukladno međunarodnim konvencijama opremaju brodovi hrvatske državne pripadnosti kao i uvjeti za stavljanje takve opreme na tržište u Republici Hrvatskoj (čl. 1.). Značenje

za pomoć državama zastave pri primjeni instrumenata IMO-a, te su dužne dostavljati Komisiji redovite izvještaje o bitnom napretku u normama.

²⁸ (1.) Ministarstvo je ovlašteno podnijeti zahtjev Komisiji za dodjelu ovlaštenja organizaciji koja još nije priznata. (2.) Uz zahtjev iz stavka 1. ovog članka prilaže se potpuna informacija o organizaciji, dokazi o udovoljavanju kriterijima propisanim Prilogom koji je sastavni dio ovog Pravilnika, te izjave o udovoljavanju i prihvaćaju zahtjeva odredbi stavaka 2., 4. i 5. članka 12. ovog Pravilnika. (3.) Nakon podnošenja zahtjeva, Ministarstvo će zajedno s Komisijom obaviti ocjenu organizacije za koje je podnesen zahtjev za priznanje, u svrhu provjere da li organizacija udovoljava zahtjevima i kriterijima navedenim u stavku 2. ovog članka. (4.) Ministarstvo može podnijeti Komisiji posebne zahtjeve za ograničeno priznanje organizacija u trajanju ne duljem od tri godine, za organizacije koje udovoljavaju svim kriterijima Priloga, osim onih navedenih u stavcima 2. i 3. odjeljka A Priloga. (5.) Naprıznanje iz stavka 4. ovog članka primjenjuje se isti postupak koji se primjenjuje na priznanje iz stavka 1. ovog članka, osim što ocjena organizacije obuhvaća kriterije navedene u stavcima 2 i 3 odjeljka A Priloga. (6.) Ograničeno priznanje iz stavka 4. ovog članka ima ograničeni učinak i primjenjuje se samo u odnosu na Republiku Hrvatsku.

²⁹ (1.) Kod primjene članka 3. stavak 2. ovog Pravilnika Ministarstvo, u načelu, neće odbiti ovlastiti bilo koju priznatu organizaciju za obavljanje takvih poslova, sukladno odredbama stavka 2. ovog članka i članka 6 i 9. ovog Pravilnika. Međutim, Ministarstvo može ograničiti broj organizacija koje ovlašćuje prema svojim potrebama, a na transparentnim i nediskriminirajućim osnovama. (2.) Kao uvjet da priznata organizacija, koja se nalazi u trećoj državi, obavlja poslove navedene u članku 3. ovog Pravilnika ili dio tih poslova, Ministarstvo može zahtijevati da ta treća država odobri recipročni tretman onim priznatim organizacijama s sjedištem na području Zajednice.

³⁰ Bez obzira na kriterije navedene u Prilogu, ako Ministarstvo smatra da priznata organizacija više ne može biti ovlaštena obavljati poslove i zadatke navedene u članku 3. ovog Pravilnika, može suspendirati ovlaštenje provođenjem sljedećeg postupka: (a) Ministarstvo će bez odlaganja obavijestiti Komisiju i druge države članice o svojoj odluci, navodeći bitne razloge za to; (b) Komisija će ispitati je li su razlozi za suspenziju opravdani zbog ozbiljne opasnosti za sigurnost ili okoliš; (c) Komisija će obavijestiti Ministarstvo je li je ili nije opravdana odluka o suspenziji zbog ozbiljne opasnosti za sigurnost ili okoliš, i ako razlozi nisu opravdani, zatražit će da Ministarstvo povuče suspenziju

³¹ Stupanjem na snagu ovog Pravilnika, prestao je važiti *Pravilnik o pomorskoj opremi* ("Narodne novine", br. 94/05) – čl. 16., st. 3. (o starom pravilniku vidi **Bolanča – Amžić, op. cit.**, str. 45. – 46.).

pojedinih pojmova navedeno je u odredbi čl. 2.,³² dok je primjena Pravilnika na opremu brodova hrvatske državne pripadnosti detaljizirana u odredbama čl. 3.,³³

³² U smislu ovog Pravilnika pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

1. »*Tehnička pravila*« su Tehnička pravila za statutaru certifikaciju pomorske opreme;
2. »*postupci ocjene sukladnosti*« jesu postupci kako su navedeni u članku 8. ovog Pravilnika;
3. »*oprema*« jest pomorska oprema navedena u Dodacima I i II, Tehničkih pravila kojom, sukladno međunarodnim konvencijama mora biti opremljen brod ili se zbog drugih razloga nalazi na brodu, a za koju se zahtijeva odobrenje države zastave koju brod vije;
4. »*radiooprema*« jest radiooprema kako se propisana u Poglavlju IV, Konvencije SOLAS 74 kako je izmijenjena i dopunjena, uključujući i VHF primoodašiljače za sredstva spašavanja zahtjevane Pravilom 6.2.1, Poglavlja III navedene Konvencije;
5. »*međunarodne konvencije*« su:
 - Međunarodna konvencija o teretnim linijama 1966. (LL 66),
 - Konvencija o međunarodnim propisima za sprječavanje sudara na moru 1972., (COLREG 72)
 - Međunarodna konvencija o sprječavanju onečišćenja mora s brodova 1973. (MARPOL),
 - Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih života na moru 1974. (SOLAS), uključujući njihove Protokole i dopune koji su stupili na snagu;
6. »*međunarodni instrumenti*« jesu međunarodne konvencije, rezolucije i okružnice Međunarodne pomorske organizacije (IMO) i međunarodne ispitne norme;
7. »*oznaka sukladnosti*« jest oznaka kako je propisna u članku 10. i Dodatku 2 koji je sastavni dio ovog Pravilnika;
8. »*ovlašteno tijelo*« jest organizacija ovlaštena u skladu s člankom 9. ovog Pravilnika;
9. »*opremiti*« znači ugraditi opremu na brod ili je smjestiti na brod;
10. »*svjedodžbe sigurnosti*« su svjedodžbe izdane od ili u ime Vlade Republike Hrvatske sukladno međunarodnim konvencijama;
11. »*brod*« jest brod na koji se primjenjuju međunarodne konvencije, osim ratnog broda;
12. »*novi brod*« jest brod kojem je kobilica položena ili koji je u sličnoj fazi gradnje na ili nakon datuma utvrđenog Tehničkim pravilima. U svrhu ove definicije izraz »slična faza gradnje« znači faza u kojoj:
 - počinje gradnja koja se može povezati s određenim brodom; i
 - započelo je sklapanje tog broda koje čini, najmanje, 50 t ili 1% od procijenjene mase sveg materijala strukture broda, što je manje;
13. »*postojeći brod*« jest brod koji nije novi brod;
14. »*ispitne norme*« su norme sljedećih organizacija:
 - Međunarodne pomorske organizacije (IMO),
 - Međunarodne organizacije za normizaciju (ISO),
 - Međunarodne elektrotehničke komisije (IEC),
 - Europskog odbora za normizaciju (CEN)
 - Europskog odbora za elektrotehničku normizaciju (CENELEC),
 - Europskog telekomunikacijskog instituta za norme (ETSI);uključujući njihove dopune donesene u skladu s međunarodnim konvencijama, odgovarajućim rezolucijama i okružnicama Međunarodne pomorske organizacije (IMO) u svrhu propisivanja metoda i rezultata ispitivanja, ali samo u obliku kako su navedene u Dodatku I, Tehničkih pravila.
15. »*tipno odobrenje*« su postupci utvrđivanja udovoljavanja opreme u skladu s odgovarajućim ispitnim normama i izdavanje odgovarajućih potvrda.
16. »*Ministarstvo*« je ministarstvo nadležno za pomorstvo.

³³ 1) Ovaj Pravilnik primjenjuje se na opremu brodova hrvatske državne pripadnosti i to:

- (a) Na opremu novog broda neovisno gradi li se brod u Republici Hrvatskoj ili u inozemstvu;
- (b) Na opremu postojećeg broda neovisno nalazili li se brod u vrijeme opremanja u Republici Hrvatskoj ili ne:

– kada se njome prvi put opremaju; ili
– kada se oprema koja je već bila na brodu zamjenjuje novom, osim ako se međunarodnim konvencijama ne dopušta drugačije.

(2) Odredbe ovog Pravilnika ne primjenjuju se na opremu kojom je brod opremljen prije datuma utvrđenog Tehničkim pravilima. Oprema iz stavka 1. ovog članka mora udovoljavati zahtjevima ovog Pravilnika, neovisno o tome odnose li se na istu odredbe drugih propisa (npr. propisi u svezi elektromagnetske kompatibilnosti ili u svezi osobne zaštitne opreme).

čl. 4.³⁴ i čl. 5.³⁵ Na području Republike Hrvatske neće se zabranjivati stavljanje na tržište kao ni opremanje brodova hrvatske državne pripadnosti opremom navedenom u Dodatku I Tehničkih pravila, koja je označena oznakom sukladnosti ili iz drugih razloga udovoljava odredbama ovog Pravilnika, niti će priječiti izdavanje ili potvrđivanje brodskih svjedodžbi u svezi s tom opremom (čl. 6.). Na snazi je i čl. 7., st. 1., 2., 3. i 5. koji opisuje postupak kod upisa broda u upisnik brodova Republike Hrvatske.³⁶ Postupci ocjene sukladnosti, predmet su čl. 8.³⁷ U postupku ocjenjivanja tijela u svrhu dobivanja statusa ovlaštenog tijela³⁸, Ministarstvo mora, turizma, prometa i razvitka će primijeniti kriterije navedene u Dodatku 1 ovog Pravilnika (Minimalni kriteriji kojima moraju udovoljavati

³⁴ Kod izdavanja ili potvrđivanja odgovarajućih svjedodžbi sigurnosti, Ministarstvo ili priznata organizacija koja djeluje u njegovo ime se mora uvjeriti da oprema udovoljava zahtjevima ovog Pravilnika.

³⁵ 1) Oprema navedena u Dodatku I Tehničkih pravila kojom se brod oprema na i nakon datuma utvrđenog Tehničkim pravilima mora udovoljavati primjenjivim zahtjevima međunarodnih instrumenata kako je navedeno u predmetnom Dodatku I. (2) Udovoljavanje opreme primjenjivim zahtjevima međunarodnih konvencija morabit utvrđeno isključivo pomoću ispitnih normi i postupaka ocjene sukladnosti kako je navedeno u Dodatku I Tehničkih pravila. (3) Za opremu navedenu u Dodatku I Tehničkih pravila, za koju su dopuštene ispitne norme prema i IEC i ETSI proizvođač ili od njega ovlašteni predstavnik ima pravo izbora koju od njih će upotrijebiti.

³⁶ (1) U postupku prvog upisa novog broda u upisnik brodova u Republici Hrvatskoj, neovisno o zastavi koju je brod do tada vijao, a koji brod prethodno nije bio upisan u upisnik brodova države članice EU, Ministarstvo će neposredno ili putem priznate organizacije obaviti pregled opreme. (2) Pregledom opreme iz stavka 1. ovog članka utvrđuje se je li je stanje i kompletnost opreme u skladu s brodskim ispravama kao i je li je oprema označena oznakom sukladnosti, odnosno, u slučaju da nije označena, može li se smatrati jednakovrijednoj opremi tipno odobreno sukladno odredbama ovog Pravilnika. (3) U slučaju da oprema nije označena znakom sukladnosti, a utvrđeno je da se ne može smatrati jednakovrijednom, oprema mora biti zamijenjena. (5) U slučaju radioopreme mora se provjeriti da je ista u skladu sa zahtjevima za radiofrekvencijski spektar.

³⁷ 1) Postupci ocjene sukladnosti opreme propisani su Tehničkim pravilima. (2) Nakon provedbe postupaka ocjene sukladnosti opreme, proizvođač ili od njega ovlašteni predstavnik mora izdati pisanu Deklaraciju sukladnosti kako je propisana Tehničkim pravilima.

³⁸ *Ovlašteno tijelo* je organizacija koja ispunjava uvjete propisane posebnim propisom i koja je ovlaštena od Ministarstva (nadležnog za pomorstvo) za obavljanje statutarne certifikacije pomorskih objekata, a koja obuhvaća obavljanje ocjene sukladnosti brodica za sport i rasonodu i jahti duljine do 24 m tijekom gradnje (čl. 5., toč. 38. PZ-a '04.).

ovlaštena tijela iz čl. 9.)³⁹ - čl. 9., st. 2. i 4.⁴⁰ Zaštitne mjere sadržane su u čl. 11.⁴¹ i čl. 12., st. 1. i 3.⁴², a izuzeće u slučaju tehničke inovacije u čl. 13., st. 1. – 3. i st.

³⁹ – Ovlaštena tijela moraju udovoljavati zahtjevima sadržanim u odgovarajućim usaglašenim Europskim normama serije 17000 i posjedovati valjanu akreditaciju Hrvatske akreditacijske agencije.
– Ovlašteno tijelo mora biti neovisno i ne smije biti upravljano od proizvođača ili dobavljača.
– Ovlašteno tijelo mora biti pravni subjekt upisan u odgovarajući sudski registar u Republici Hrvatskoj
– Kada ovlašteno tijelo izdaje Tipna odobrenja u ime Republike Hrvatske, Ministarstvo se mora uvjeriti da kvalifikacije, tehničko iskustvo i osoblje tijela omogućavaju izdavanje Tipnog odobrenja sukladno zahtjevima ovog Pravilnika i da jamče visoku razinu sigurnosti
– Ovlašteno tijelo mora biti sposobno pružiti pomorsku ekspertizu.
– Ovlašteno tijelo je ovlašteno obavljati postupke ocjenjivanja sukladnosti za bilo kojeg gospodarskog poduzetnika unutar i izvan Europske zajednice.
– Ovlašteno tijelo može obavljati postupke ocjenjivanja sukladnosti u bilo kojoj državi članici Europske zajednice ili izvan Europske zajednice koristeći izvore iz središnjice ili osoblje iz inozemnih podružnica.
– Ako podružnica ovlaštenog tijela obavlja postupke ocjenjivanja sukladnosti svi dokumenti koji se donose na postupke ocjenjivanja sukladnosti moraju biti izdani od i u ime ovlaštenog tijela, a ne u ime podružnice.
– Podružnica ovlaštenog tijela koja je upisano u drugoj državi članici Europske zajednice može međutim izdati dokumente koje se odnose za postupke ocjenjivanja sukladnosti ako je ovlaštena i prijavljena od te države članice Europske zajednice.

⁴⁰ (2) U postupku ocjenjivanja tijela u svrhu dobivanja statusa ovlaštenog tijela Ministarstvo će primijeniti kriterije navedene u Dodatku I ovog Pravilnika.

(4) Ministarstvo će obavijest o dodjeli kao i povlačenju ovlaštenja objaviti u službenom glasilu Republike Hrvatske.

⁴¹ (1) Neovisno od odredbe članka 6. ovog Pravilnika, Ministarstvo može, metodom slučajnog uzorka, obaviti i ili zatražiti da se obavi provjera opreme označene oznakom sukladnosti koja se nalazi na tržištu Republike Hrvatske, a još nije ugrađena ili postavljena na brod, sa svrhom utvrđivanja sukladnosti s odredbama ovog Pravilnika.

(2) Neovisno od odredbe članka 6. ovog Pravilnika, u slučaju kada je na brod hrvatske državne pripadnosti ugrađena ili postavljena oprema na koju se odnose odredbe ovog Pravilnika za koju se međunarodnim instrumentima zahtijeva ispitivanje na brodu, Ministarstvo može, pod uvjetom da to nije obavljeno kroz postupke ocjene sukladnosti, obaviti ili zatražiti da se obavi provjera takve opreme. Na zahtjev Ministarstva proizvođač, od njega ovlašteni predstavnik ili osoba odgovorana za stavljanje takve opreme na tržište, mora dostaviti izvještaj o provjeri ili ispitivanju.

⁴² (1) Kada Ministarstvo inspekcijskim nadzorom ili na drugi način utvrdi da oprema navedena u Dodatku I, Tehničkih pravila, iako ispravno ugrađena, održavana i korištena u skladu sa svojom namjenom, može ugroziti zdravlje i/ili sigurnost posade, putnika ili drugih osoba na brodu, ili može ugroziti morski okoliš izvjestiti će ministarstvo nadležno za gospodarstvo i državni inspektorat koji su dužni poduzeti odgovarajuće privremene mjere kako bi se ta oprema povukla s tržišta, ili zabranilo ili ograničilo njeno stavljanje na tržište ili opremanje brodova hrvatske državne pripadnosti.

(3) Kada se utvrdi nesukladnost opreme koja je označena oznakom sukladnosti, nadležno tijelo će poduzeti i druge mjere predviđene posebnim propisom,

5.⁴³ Konačno, u čl. 14. je pojašnjeno izuzeće zbog ispitivanja ili provjere.⁴⁴

b) Odredbe koje će stupiti na snagu

Neke odredbe će stupiti na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji (čl. 16., st. 1.). To su odredbe čl. 7., st. 4. (postupak kod upisa broda u Upisnik brodova Republike Hrvatske)⁴⁵, čl. 9., st. 1. i 3. (ovlaštena tijela),

⁴³ (1) Neovisno od odredbi članka 5. ovog Pravilnika, u posebnim okolnostima zbog tehničke inovacije, Ministarstvo može dopustiti opremanje broda hrvatske državne pripadnosti opremom koja ne udovoljava postupcima ocjene sukladnosti ako se pokusom ili na neki drugi način odobren od Ministarstva, utvrdi da je takva oprema, najmanje jednako učinkovita kao ona koja udovoljava postupcima ocjene sukladnosti. U slučaju radioopreme Ministarstvo će dopustiti opremanje jedino u slučaju kad se uvjeri da je oprema u skladu sa zahtjevima za radiofrekvencijski spektar. (2) Postupci provjere iz stavka 1. ovog članka, ni u kom slučaju ne smiju praviti razliku između opreme proizvedene u Republici Hrvatskoj u odnosu na opremu proizvedenu u drugim državama. (3) Za opremu iz stavka 1. ovog članka Ministarstvo će izdati ili odobriti izdavanje odgovarajuće potvrde koja se mora nalaziti uz opremu i kojom se dopušta opremanje broda tom opremom, a isto tako, ukoliko je potrebno, u njoj moraju biti navedena ograničenja i/ili uvjeti za njeno korištenje. (5) Kada se brod opremljen opremom iz stavka 1. ovog članka upisuje u Upisnik brodova u Republici Hrvatskoj, Ministarstvo može poduzeti odgovarajuće mjere, uključujući ispitivanja i praktične provjere, da se uvjeri da je oprema najmanje jednako učinkovita kao i oprema koja udovoljava postupcima ocjene sukladnosti.

⁴⁴ (1) Neovisno od odredbe članka 5. ovog Pravilnika, Ministarstvo može zbog potrebe ispitivanja ili provjere dopustiti ugradnju ili postavljanje na brod hrvatske državne pripadnosti opremu koja ne udovoljava ni postupcima ocjene sukladnosti niti je u skladu s člankom 13. ovog Pravilnika, ako je udovoljeno sljedećim uvjetima:
(a) Ministarstvo je izdalo ili odobrilo izdavanje odgovarajuće potvrde kojom se dopušta ugradnja ili postavljanje takve opreme uključujući i odgovarajuća ograničenja i/ili uvjete za njeno korištenje. Potvrda se, uz opremu, mora stalno nalaziti na brodu;
(b) dopuštenje mora biti ograničeno na kratko vrijeme;
(c) oprema ne smije biti ovisna o drugoj opremi na brodu koja udovoljava odredbama članka 5., niti smije zamijeniti takvu opremu, koja mora ostati na brodu spremna za uporabu.
(2) U slučaju radioopreme Ministarstvo će dati dopuštenje jedino u slučaju ako oprema udovoljava zahtjevima radiofrekvencijskog spektra.

⁴⁵ (4) Ako se utvrdi da se oprema može smatrati jednakovrijednom Ministarstvo će izdati potvrdu o prihvaćanju opreme koja se mora stalno nalaziti na brodu i na kojoj moraju biti navedena i ograničenja u svezi korištenja opreme, ako ista postoje.

⁴⁶ čl. 10. (označavanje opreme),⁴⁷ čl. 12., st. 2. i 4. (zaštitne mjere)⁴⁸ i čl. 13., st. 4. (izuzeće u slučaju tehničke inovacije).⁴⁹

ZAKLJUČAK

U postupku harmoniziranja hrvatskog pomorskog upravnog zakonodavstva sa pravnom stečevinom Europske unije postignut je visok stupanj usklađenosti propisa koji se odnose na sigurnost plovidbe i zaštitu mora od onečišćenja. Izmjenama određenih odredaba Pomorskog zakonika u 2007. god., ovlašten je nadležni ministar za pomorstvo da podzakonske propise uskladi s europskim direktivama, što je ovaj i učinio početkom 2008. god. kada su donesena dva pravilnika: *Pravilnik o priznatim organizacijama za nadzor, pregled i certifikaciju brodova* i *Pravilnik o pomorskoj opremi*. Prva njihova zajednička značajka jest u tome što je dio njihovih odredaba odmah stupio na snagu, dok će onaj preostali dio stupiti danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji. Druga im je karakteristika što se oba pravilnika pozivaju na tri iste međunarodne konvencije. To su **1. Međunarodna konvencija o zaštiti mora od onečišćenja s brodova** (engl. *International Convention for the Prevention of Pollution from Ships*) 1973., kako je izmjenjena i dopunjena Protokolom iz 1978. (MARPOL 1973/78.) sa svim

⁴⁶ (1) U postupku prvog upisa novog broda u upisnik brodova u Republici Hrvatskoj, neovisno o zastavi koju je brod do tada vijao, a koji brod prethodno nije bio upisan u upisnik brodova države članice EU, Ministarstvo će neposredno ili putem priznate organizacije obaviti pregled opreme.

(3) U slučaju da oprema nije označena znakom sukladnosti, a utvrđeno je da se ne može smatrati jednakovrijednom, oprema mora biti zamijenjena.

⁴⁷ (1) Oprema navedena u Dodatku I Tehničkih pravila, koja udovoljava zahtjevima odgovarajućih međunarodnih instrumenata nakon zadovoljavajuće provedenog postupka ocjene sukladnosti mora biti, od proizvođača ili od njega ovlaštenog predstavnika, označena oznakom sukladnosti kako je navedeno u Dodatku 2 ovog Pravilnika.
(2) Oznaku sukladnosti prati identifikacijski broj ovlaštenog tijela koje provodi ocjenu sukladnosti u proizvodnji te dvije bročane znamenke koje označavaju godinu postavljanja oznake.
(3) Oznaka na opremi mora biti postavljena na način da bude vidljiva, čitljiva i neizbrisiva tijekom predviđenog roka trajnosti opreme. U slučaju da zbog specifičnosti neke opreme to nije izvodljivo, oznaka može biti na odgovarajući način postavljena na pakovanje u kojem se oprema isporučuje.
(4) Zabranjeno je postavljanje drugih oznaka ili natpisa na opremu na koju se odnose odredbe ovog Pravilnika koje oznake ili natpisi bi mogli dovesti u zabludu treće osobe s obzirom na značenje ili oblik oznake sukladnosti iz ovog članka.
(5) Oznaka sukladnosti postavlja se nakon završetka izrade opreme.

⁴⁸ (2) O mjerama poduzetim sukladno stavku (1), ovog članka, tijela iz stavka (1) ovog članka odmah će izvijestiti Europsku komisiju navodeći razloge za svoju odluku, a osobito ako je neusklađenost posljedica:

(a) nepoštivanje odredbi članka 5. ovog Pravilnika;
(b) neispravne primjene ispitnih normi iz članka 5. ovog Pravilnika
(c) nedostataka u samim ispitnim normama.

(4) Nadležno tijelo iz stavka 3. ovog članka će o poduzetim mjerama izvijestiti Europsku komisiju.

⁴⁹ (4) Kada Ministarstvo dopusti opremanje broda opremom iz ovog članka o tome će izvijestiti Europsku komisiju i ostale članice EU i dostaviti im podatke o značajkama opreme zajedno s izvještajima o provedenim ispitivanjima, provjerama i ocjenama sukladnosti.

kasnijim izmjenama i dopunama,⁵⁰ **2. Međunarodna konvencija o zaštiti ljudskih života na moru** (engl. *International Convention for the Safety of Life at Sea – SOLAS*), 1974. god.⁵¹ i **3. Međunarodna konvencija o teretnim linijama** (engl. *International Convention on Load Lines*) 1966. god. (tzv. LL 66.).⁵² Za pomorsku opremu na brodovima hrvatske državne pripadnosti važna je još jedna konvencija, a to je *Konvencija o međunarodnim pravilima izbjegavanja sudara na moru* (engl. *Convention on International Regulations for Preventing Collisions at Sea*) 1972. god. (tzv. COLREG 72.).⁵³

SOME NOVELTY IN THE FIELD OF UNIFICATION CROATIAN MARITIME ADMINISTRATIVE LAW WITH ACQUIS COMMUNITAIRE

In the beginning of year 2008 Croatian maritime legislator gave two important (executive regulations) statutes. The first is Statute of survey organizations for ship inspection and certify of ships which follows Council Directive 94/57/EC of 22 November 1994 on common rules and standards for ship inspection and survey organization and for the relevant activities of maritime administrations, Commission Directive 97/58/EC of 26 September 1997 amending Council Directive on common rules and standards for ship inspection and survey organization and for the relevant activities of maritime administrations, Directive 2001/105/EC of the European Parliament

⁵⁰ Republika Hrvatska je stranka konvencije na temelju notifikacije o sukcesiji i za našu državu konvencija je na snazi od 08. listopada 1991. god. (*Odluka o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republike Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji*, «Narodne novine – Međunarodni ugovori», br. 1/92.). *Protokol iz 1997. god.* kojim se mijenja MARPOL 1973/78. za Republiku Hrvatsku na snazi je od 04. kolovoza 2005. god. (*Uredba o objavljivanju Protokola iz 1997.*, «Narodne novine – Međunarodni ugovori», br. 4/05., za stupanje na snagu nema objave u službenom glasilu).

⁵¹ Republika Hrvatska je stranka konvencije na temelju notifikacije o sukcesiji i za našu državu konvencija je na snazi od 08. listopada 1991. god. (*Odluka o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republike Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji*, «Narodne novine – Međunarodni ugovori», br. 1/92.). SOLAS konvenciju donijela je Međunarodna pomorska organizacija i posljednja verzija teksta iz 1974. god. s naknadnim izmjenama i dopunama predstavlja najvažniji i najpotpuniji međunarodni instrument o sigurnosti plovidbe na moru. Naknadne izmjene su *SOLAS Protokol, 1978.* (u Republici Hrvatskoj je na snazi od 08. listopada 1991. god., *Odluka o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republike Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji*, «Narodne novine – Međunarodni ugovori», br. 1/92.) i *SOLAS Protokol, 1988.* (za Republiku Hrvatsku stupio je na snagu 30. travnja 2000. god. (*Uredba o pristupanju Protokolu iz 1988.*, «Narodne novine – Međunarodni ugovori», br. 13/99. i *Odluka o stupanju na snagu*, «Narodne novine – Međunarodni ugovori», br. 4/00.).

⁵² Republika Hrvatska je stranka konvencije na temelju notifikacije o sukcesiji i za našu državu konvencija je na snazi od 08. listopada 1991. god. (*Odluka o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republike Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji*, «Narodne novine – Međunarodni ugovori», br. 1/92.) izmijenjena *Protokolom 1988. god.* (Republika Hrvatska pristupila je tom Protokolu – *Uredba o pristupanju Protokolu iz 1988.*, «Narodne novine – Međunarodni ugovori», br. 13/99., a za Republiku Hrvatsku stupio je na snagu 30. travnja 2000. god., *Objava o stupanju na snagu*, «Narodne novine – Međunarodni ugovori», br. 4/00.).

⁵³ U Republici Hrvatskoj je na snazi od 08. listopada 1991. god. (*Odluka o objavljivanju mnogostranih međunarodnih ugovora kojih je Republike Hrvatska stranka na temelju notifikacije o sukcesiji*, «Narodne novine – Međunarodni ugovori», br. 1/92.)

and of the Council of 19 December 2001 amending Council Directive 94/57/EC on common rules and standards for ship inspection and survey organization and for the relevant activities of maritime administrations and Directive 2002/84/EC of the European Parliament and of the Council of 5 November 2002 amending the Directives on maritime safety and the prevention of pollution from ships. The second statute is Statute of marine equipment which follows Council Directive 96/98/EC of 20 December 1996 on marine equipment.

Key words: *Republic of Croatia legal acts, EU directives, acquis communautaire*